

Historik för Ägarföreningen ProSkandia

---

*Det här är ett utdrag ur Programförklaringen
mars 2015.*

Inledning

Skandia är ett kundägt ömsesidigt bolag med ett fullmäktige som högsta instans. Detta ger 1.4 miljoner försäkringstagare och försäkrade i moderbolaget Skandia Liv möjlighet att påverka Skandias fortsatta utveckling. ProSkandia, med rötter i 1990-talet när Skandia var börsnoterat, kom efter det att brittiska Old Mutual köpte bolaget 2006 att verka för att Skandia Liv skulle bli ett självständigt ömsesidigt livbolag. Detta mål uppnåddes 2012 när Skandia Liv friköpte Skandiakoncernen från Old Mutual. Ombildningen av Skandia Liv till kundägt ömsesidigt bolag blev klar 2014. Som följd har också ProSkandias roll förändrats.

Livbolaget har 340 miljarder kronor under förvaltning, varav 120 miljarder utgör upparbetat överskott eller eget kapital. Nyteckning av pensioner sker till över 80 % i form av tjänstepensionssparande. Samtidigt står pensioner tecknade av privatpersoner för ca hälften av Skandia Livs upparbetade överskott. Till skillnad från arbetsgivare och fackorganisationer har denna grupp inga naturliga företrädare. Det är denna stora kundgrupp som ProSkandia vill stödja. Detsamma gäller kundgrupper som omfattas av individuellt tecknade tjänstepensioner och försäkrade i andra tjänstepensionsavtal. Vår möjlighet till påverkan är bland annat genom representation i Fullmäktige och valberedningen, genom motioner och frågor till bolagsstämman. Föreningen ska också aktivt bidra med kunskap och informationsspridning för att gynna allmänhetens möjligheter till långsiktigt tryggt sparande.

Ägarföreningen är en i förhållande till Skandia oberoende ideell förening. Styrelsen består av personer med bred och djup kunskap om såväl försäkring som annan verksamhet och nödvändig kompetens. Föreningen har löpande möten med representanter för fullmäktige, styrelse och Skandias ledning men också med företrädare för statsmakten och olika myndigheter för att påverka reglerna för försäkringssparande.

Styrelsen i mars 2015

Historisk tillbakablick

Skandia Liv har en stolt historik som förvaltare av pensioner för anställda i det privata näringslivet. Skandia Liv har sina rötter i livbolaget Thule, startat redan på 1870-talet. Under 1960-talet fördes flera privata försäkringsbolag samman under en gemensam koncern som sedan blev det börsnoterade försäkringsbolaget Skandia AB. Livbolaget blev dotterbolag. Skandia AB hade rykte om sig som innovativt och aktiv i samhällsdebatten. Skandia AB var via Skandia Link först med fondförsäkringsbolag, först med sjukvårdsförsäkring, barnsjukförsäkring och kompetensförsäkring. Skandia var med och la grunden till ett helt nytt förslag till ett fonderat pensionssystem, utvecklade begreppet Intellectuellt kapital och lanserade välgörenhetsstiftelsen Idéer för Livet. Skandiabanken har under ett flertal år blivit utsedd som den bästa internetbanken. Bland studenterna tillhörde Skandia under flera år de högst rankade bolagen att arbeta i.

Samtidigt var livbolaget själv en av de största kapitalplaceringarna på Stockholmsbörsen. Det var inte helt oproblematiskt att vara på börsen samtidigt som livbolaget egentligen var ägt av pensionsspararna. När kapitalmarknaden öppnades upp under 1990-talet började Skandia AB:s ledning pressas av aktieägarnas krav på tillväxt och avkastning. Det börsnoterade moderbolaget var i början av 1990-talet utsatt för ett fientligt uppköpsförsök. Det var då som ProSkandia bildades, då som en aktieägarförening som på medlemmarnas initiativ skulle tillvarata de små aktieägarnas intresse i Skandia. Många av medlemmarna som var aktieägare hade även pensionssparande i Skandia Liv.

Det såg ut att gå bra för det börsnoterade Skandia under resten av 1990-talet. Skandia AB lanserade framgångsrikt produkter som fondförsäkringar. Under IT-yrans kring millennieskiftet lyfte Skandia AB:s marknadsvärde på börsen. Så kom IT-kraschen, värden urholkades och Skandia AB:s kassaflöde var negativt: risken var stor att Skandia AB skulle falla. Aktieägarna såväl som spararna i det ömsesidigt ägda Skandia Liv kom till skada. Förtroendet för bolagets styrelse och ledning gick i botten. Sedan följde några mödosamma år med att bygga om börsbolaget och återskapa förtroendet hos både kunder, livförsäkringssparare och aktieägare.

2006 köptes Skandia AB av den sydafrikanskt-brittiska finanskoncernen Old Mutual. Skandia lämnade Stockholmsbörsen och blev ett dotterbolag till Old Mutual. Skandia Liv blev i sin tur ett dotterdotterbolag till Old Mutual. Återigen hotades livsförsäkringstagarnas intresse. 2007 ombildades Aktieägarföreningen till en ideell förening, Försäkringstagarföreningen ProSkandia. Därefter har föreningen arbetat för att tillvarata försäkringstagares och försäkrades intresse i Skandia Liv.

ProSkandia har sedan 2008 varit representerat i Skandia Livs styrelse. Det har möjliggjorts genom att ProSkandia varit representerad i försäkringskommittén för utseende av den lagstadgade försäkringstagarrepresentanten i Skandia Livs styrelse. 2008 valdes ProSkandias dåvarande styrelseledamot och viceordförande Leif Victorin som ledamot och från 2012 Sverker Lundkvist.

Styrelsrepresentationen har inneburit att ProSkandia haft god insyn i Skandia Livs skötsel och kunnat övervaka att försäkringstagarintresset tillvaratas. Under ett flertal år pågick diskussioner inom Old Mutual och Skandia avseende ombildning av Skandia Liv till ett

vinstutdelande livförsäkringsaktiebolag. ProSkandia förordade istället en ombildning till ett rent ömsesidigt livbolag med försäkringstagarna och de försäkrade som de verkliga ägarna.

På initiativ av de oberoende representanterna i Skandia Livs styrelse - inkluderande försäkringstagarledamoten – lämnade dessa ett förslag 2011 till Skandia Liv, med den för ändamålet bildade Thulestiftelsen som verktyg, innebärande att Skandia Liv skulle köpa Skandia AB för 23 miljarder kronor från Old Mutual. En affär undertecknades i november 2011 med tillträde i mars 2012. ProSkandia ställde sig helt bakom denna affär. Skandia Liv blev nu den nordiska Skandiakoncernens moderbolag. Under 2012 och 2013 vidtogs förberedelser för att ombilda Skandia Liv till ett av försäkringstagare och försäkrade ägt livbolag – Livförsäkringsbolaget Skandia, ömsesidigt. Thulestiftelsen blev temporär ägare av Skandia Liv och fick ansvaret för att genomföra förändringen. Den 2 januari 2014 startade det nya Skandia operativ verksamhet i den nya ömsesidiga kostymen.

ProSkandias roll under ombildningen

Under 2012 och 2013 var ProSkandias arbete i första hand inriktat på att följa och påverka ombildningen till det nya ömsesidiga Skandia. Arbetet pågick på flera ställen. Föreningen var representerad i två valberedningar:

- Skandia Livs styrelse. Valberedningen har letts av Thulestiftelsens ledamöter och har utvärderat styrelsen och föreslagit kandidater till styrelsen.
- Skandia Livs fullmäktige. Valberedning har haft som uppgift att ta fram kandidater till och organisera valet till ett fullmäktige som blir det nya bolagets högsta beslutande instans och som sedan juni 2014 utgör stämman.

ProSkandia har dessutom löpande lämnat synpunkter på bland annat en lämplig sammansättning av kandidater till fullmäktige utifrån kompetens, ålder, kön, geografi, mm. ProSkandia har också tagit initiativ till och lämnat sin uppfattning om innehållet i en ägarinstruktion som kommer att utgöra ett centralt verktyg för fullmäktige i relationen till Skandias styrelse.

Under 2014 har föreningen aktivt medverkat till att urvalet av kandidater till fullmäktige blivit det bästa tänkbara. Särskilt betydelsefullt var nomineringen av kandidater till fullmäktiges presidium som består av ordförande och två vice ordförande.

I detta arbete har ProSkandias medlemmar varit synnerligen aktiva både avseende nominering av kandidater och i valet av ledamöter till fullmäktige.

Med 2014 års nomineringar av kandidater och val av fullmäktige och det nya Skandias första årsstämma den 12 juni är inledningsfasen avslutad och det nya ömsesidiga bolagets ledning och styrande organ tar det fulla ansvaret för Skandias fortsatta utveckling. ProSkandias hedersordförande Ulf Mikaelsson valdes till ordförande att leda denna den första stämman.

En ny roll att företräda försäkringstagarna

Sedan 2006 har föreningen försvarat försäkringstagarnas och de försäkrades intresse i förhållande till Skandia Livs formella ägare – Skandia AB och Old Mutual. Nu är det försäkringstagarna och de försäkrade som är ägarna till moderbolaget Skandia Liv, varför ProSkandias framtida roll åter kommer att likna den roll föreningen hade som aktieägarförening – att tillvarata ägarnas intressen i förhållande till andra intressen och intressenter.

Till följd av dessa förändringar har föreningens namn ändrats från Försäkringstagarföreningen ProSkandia till Ägarföreningen ProSkandia.

ProSkandias viktigaste uppgift blir att bevaka att styrelse och ledning lever upp till bolagsordningens och den av fullmäktige fastställda ägarinstruktionens föreskrifter och andra och att bolaget levererar långsiktigt värde till sina ägare i enlighet med fastställda riktlinjer och mål. Intressenter som i övrigt behöver uppmärksammas kan vara lagstiftaren, regering och departement, myndigheter, branschorganisationer, med flera.

ProSkandia kommer alltså, liksom tidigare, att ha två ben eller fokus för verksamheten.

1. Bevaka ägarnas, de försäkrade och försäkringstagarna, intressen i Skandia Liv genom fullmäktige och verka för att Skandias styrelse och ledningen håller fokus på huvudverksamheten att leverera en långsiktigt god avkastning på sparande.
2. Påverka externt d.v.s. ge försäkringstagarperspektivet en röst i den offentliga diskussionen och debatten i media om lagar, förordningar och myndighetsutövning som berör regelverken för försäkringssparandet.

Det finns mer att läsa om ProSkandia i Programförklaringen www.proskandia.se